

Спірні 10 % під час погодження зміни ціни за одиницю товару в договорі: порада

Ціна товару не може бути збільшена більше ніж на 10 % від ціни, яка була визначена сторонами в договорі за результатами процедури закупівлі, незалежно від кількості та строків зміни ціни протягом строку дії договору. До такого висновку дійшла Велика Палата Верховного Суду у постанові від 24.01.2024 у справі № 922/2321/22.1.

І хоча деякі судді мали окрему думку щодо такого тлумачення (<https://opendatabot.ua/court/116840281-bd3f8a317d15cbe2f943012990c72859>), саме висновок, сформульований у постанові Суду, став загальним правилом, застосовним до подібних правовідносин у майбутньому.

Нагадаємо, що предметом розгляду справи була правомірність укладання додаткових угод щодо збільшення ціни товару на підставі пункту 2 частини 5 статті 41 [Закону](#) України «Про публічні закупівлі», в редакції, яка діяла на той момент: *істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім «збільшення ціни за одиницю товару до 10 відсотків пропорційно збільшенню ціни такого товару на ринку у разі коливання ціни такого товару на ринку за умови, що така зміна не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю, — не частіше ніж один раз на 90 днів з моменту підписання договору про закупівлю / внесення змін до такого договору щодо збільшення ціни за одиницю товару. Обмеження щодо строків зміни ціни за одиницю товару не застосовується у випадках зміни умов договору про закупівлю бензину та дизельного пального, природного газу та електричної енергії».*

Проте наразі подібна судова практика (не на рівні Верховного Суду України) інколи з'являється при розгляді судових справ щодо правомірності укладання додаткових угод за підпунктом 2 пункту 19 Особливостей.

З огляду на важливість та нагальність питання щодо зміни цін на електричну енергію у зв'язку із високою волатильністю ціни та дефіцитом електричної енергії в енергосистемі пропонуємо більш детально розглянути нормативну базу, яка стосується цього питання.

Звернемось до того самого резонансного висновку Великої Палати Верховного Суду, в якому, зокрема, зазначено:

«55. Зміна ціни товару в бік збільшення до передачі його у власність покупця за договором про закупівлю можлива у випадку збільшення ціни такого товару, якщо сторони договору про такі умови домовилися. Якщо сторони договору про таку умову не домовлялися, то зміна ціни товару в бік збільшення у результаті зростання ціни такого товару на ринку можлива, лише якщо це призвело до істотної зміни обставин, у порядку статті 652 ЦК України, якщо вони змінилися настільки, що якби сторони могли це передбачити, вони не уклали б договір або уклали б його на інших умовах.

56. У будь-якому випадку ціна за одиницю товару не може бути збільшена більш ніж на 10 % від цієї ціни товару, яка була визначена сторонами в договорі за результатами процедури закупівлі, незалежно від частини та строків зміни ціни в межах строку дії договору. Тобто під час дії договору про закупівлю сторони можуть неодноразово змінити ціну товару в бік збільшення за наявності умов, встановлених у статті 652 ЦК України та пункті 2 частини п'ятої статті 41 Закону № 922-VIII, проте загальне збільшення такої ціни не повинно перевищувати 10 % від цієї ціни товару, яка була визначена сторонами при укладанні договору за результатами процедури закупівлі».

Також пунктом 2 статті 632 ЦКУ встановлено, що зміна ціни після укладення договору допускається лише у випадках і на умовах, встановлених договором або законом.

З огляду на зазначене, **рекомендуємо замовникам** передбачати в проєкті договору на закупівлю (постачання) електричної енергії порядок зміни ціни у разі зміни середньозваженої ціни на ринку «на добу наперед» та у разі зміни регульованого тарифу оператора системи передачі в чітких, точних та однозначних положеннях.

Після укладання такого договору — застосувати як підставу для зміни ціни підпункт 7 пункту 19 Особливостей, щомісячно оприлюднювати повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю та зміни до договору про закупівлю та, перед підписанням та оприлюдненням таких змін, перевіряти розраховану постачальником фактичну ціну.

Маєте нагоду завантажити [приклад додаткової угоди](#) за підпунктом 7 пункту 19 Особливостей. Більше зразків для завантаження — в розділі «[Електрична енергія](#)».

Ледь не забули! Запрошуємо кожного та кожну перевірити свої знання щодо закупівлі електроенергії згідно з вимогами чинного законодавства шляхом проходження [безкоштовного тестування](#):

Тести

Радник у сфері публічних закупівель розробив та оновлює тести з публічних закупівель. Перевіряйте свої знання у конкретних сферах та отримуйте персональні рекомендації щодо їх покращення.

<p>Тести</p> <p>Закупівля природного газу: тестування</p> <p>Відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» природний газ — це суміш вуглеводнів та неуглеводневих...</p> <p>Пройти тест</p>	<p>Тести</p> <p>Закупівля електроенергії: нюанси в умовах воєнного стану</p> <p>Електрична енергія — один із найрегулярніших предметів закупівель, що закуповується замовниками незалежно від</p> <p>Пройти тест</p>	<p>Тести</p> <p>Уповноважена особа: права та обов'язки</p> <p>Хто така уповноважена особа? Чи впевнені ви, що знаєте все про уповноважену особу як представника замовника в...</p> <p>Пройти тест</p>
<p>Тести</p> <p>Електронний каталог Прозоро Маркет</p> <p>Закуповуєте в електронному каталозі Prozorro Market? Перевірте свої навички за допомогою цього тесту!</p> <p>Пройти тест</p>	<p>Тести</p> <p>Самоперевірка з питань здійснення оборонних закупівель</p> <p>Покращувати свої знання ніколи не пізно. Особливо коли це стосується робочих моментів і тим більше — питань злігнення</p> <p>Пройти тест</p>	<p>Тести</p> <p>Правила реєстрації договору в Казначействі</p> <p>Вважаєте, що знаєте всі нюанси та підводні камені реєстрації бюджетних зобов'язань в органах казначейського обслуговування?...</p> <p>Пройти тест</p>